

Motion till riksdagen

1986/87:Jo516

Martin Olsson (c)

Ursprungsbeteckning på livsmedel

Kunskapen om betydelsen av god livsmedelskvalitet har successivt ökat, och under senare år har intresset och engagemanget för matkvalitetsfrågorna blivit betydligt större än tidigare.

Att ha bästa möjliga kvalitet på de livsmedel som produceras i vårt land är ett gemensamt intresse för producenter och konsumenter. Även samhället har ett intresse av detta, bl. a. eftersom livsmedelskvaliteten har betydelse för hälsotillståndet.

De livsmedel som produceras i vårt land kan vi ha kontroll över att både växtodling och djurhållning skett under former och med insatser som är tillåtna i vårt land.

För växtodlingen har vi regler om vilka besprutningar och dylikt som är tillåtna. För djurhållningen har vi regler både gällande tillåtligheten för diverse preparat och mediciner och för hur djurhållning får bedrivas för att vara etiskt försvarbar. Även om mer behöver göras på dessa områden har vi i vårt land kontroll över de förhållanden som är avgörande för livsmedlens kvalitet.

När det däremot gäller importerade livsmedel har vi betydligt mindre – om ens några – möjligheter att med säkerhet bedöma odlings- och djurhållningsmetoder och livsmedelsförädling.

Vad gäller uppfödningmetoder kan nämnas att även om kritik förekommer mot förhållandena i Sverige kan de i vårt fall kontrolleras medan exempelvis svenska veterinärer inte har någon rätt att få kontrollera hur djuruppfödning och djurhållning sker i de länder varifrån kött importeras.

Det enda krav som exempelvis ställs på importerat kött är att det "är tjänligt till människoföda".

Av flera skäl skulle det vara mycket värdefullt om säkra ursprungsbeteckningar funnes på alla livsmedel oberoende av om de är förpackade eller ej. Ursprungsbeteckningar skulle finnas dels om varan är importerad, dels om en eller flera viktigare ingredienser i den är importerade.

Ursprungsbeteckningar på olika livsmedel är inte sådana att konsumenten alltid får uppgift om i vad mån han eller hon köper svenska eller importerade livsmedel och alldeles särskilt om i ett visst livsmedel ingående råvaror i större eller mindre utsträckning är utländska. Vad gäller exempelvis charkuterivaror kan man inte som konsument avgöra om däri ingår svenska eller importerade råvaror. Inte heller vid köp av rent kött ges någon uppgift om ursprungsland och ibland är det t. o. m. svårt att avgöra vilket djurslag det kommer ifrån.

Det finns som jag framhöll redan 1983 (mot. 1982/83:1003) flera starka skäl för att skärpa kraven på ursprungsbeteckning på livsmedel. Motionen avslogs då (JoU1983/84:14) av riksdagen med motivering (s. 4) "att motionen 1982/83:1003 i princip är tillgodosedd när det gäller kravet på ursprungsbeteckning på färdigförpackade livsmedel. Med hänsyn till att vissa livsmedel är sammansatta av ett mycket stort antal ingredienser är det knappast genomförbart i praktiken att kräva motsvarande deklARATION rörande råvarorna".

Eftersom en stor del av livsmedlen är sammansatta av flera ingredienser är det enligt min mening viktigt att införa regler som gör att vi vet vad som ingår i de livsmedel vi köper och varifrån råvarorna kommer.

Jag vill kortfattat nämna några särskilda skäl för utvidgad ursprungsbeteckning.

1. Det måste vara en rättighet för varje svensk att vid köp av livsmedel veta från vilket land livsmedlet eller dess viktigare beståndsdelar kommer ifrån. Det skall vid inköpstillfället vara möjligt att kunna avstå från att köpa en viss produkt med hänsyn till att man har bristande tilltro till kvalitetskraven i ursprungslandet eller av andra skäl ej vill köpa och konsumera livsmedel från ett visst land.

2. Det måste vara en rättighet för de svenska jordbrukarna att konkurrensen med importerade livsmedelsprodukter är rättvis ur kvalitetskravssynpunkt.

3. Med hänsyn till svenska livsmedels höga kvalitet torde de hävda sig bättre i konkurrensen med många importerade livsmedel om det verkligen blir känt varifrån olika produkter, t. ex. kött och andra ingredienser i charkuterivaror, kommer ifrån. Kan en större andel än för närvarande säljas av svenskproducerade livsmedel, minskar den andel som måste exporteras och kostnaderna härför. Förutsättningarna för att kunna bruka all jordbruksmark i vårt land ökar också därmed.

Sammanfattningsvis vill jag framhålla att strävan efter god livsmedelskvalitet, strävan efter att ge konsumenterna korrekt varuinformation och strävan efter att svenskt jordbruk i kraven på livsmedelskvalitet skall konkurrera på rättvisa villkor med importerade livsmedel är några av motiven för att vårt land bör skärpa reglerna om ursprungsbeteckning på livsmedel att gälla bl. a. även viktigare ingredienser i varorna.

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen beslutar att som sin mening ge regeringen till känna vad som i motionen anförts om skärpta krav på ursprungsbeteckning på livsmedel och däri ingående viktigare ingredienser.

Stockholm den 26 januari 1987

Martin Olsson (c)